



ТВРЂАВА ТЕАТАР
У ВИЛИ СТАНКОВИЋ

NOVI TVRĐAVA TEATAR

5-9. jul 2014.

Vila Stanković
Čortanovci



Organizator:

Udruženje građana "Novi tvrđava teatar"

Produkcija festivala:

"Novi tvrđava teatar - Vila Stanković"

"Laureat" DOO za menadžment i zastupanje autora i glumaca

Suorganizator:

Srpsko narodno pozorište, Novi Sad

Organizacioni odbor - Savet Festivala:

predsednica:

Vida Ognjenović

članovi:

Mileta Radovanović

Boris Isaković

Vladimir Horovic

Geroslav Zarić

Minja Lagator

Žiri festivala:

Aleksandar Milosavljević - predsednik

Nataša Gvozdenović

Jugoslav Krajnov

Pokrovitelji:

Autonomna Pokrajina Vojvodina - Pokrajinska vlada

Opera & Theatre "Madlenianum", Beograd - Zemun

P R O G R A M

05. jul 2014.
21 čas

Narodno pozorište Užice
Fridrih Šiler - Nebojša Romčević
"Spletka i ljubav"
režija: Nemanja Ranković

07. jul 2014.
21 čas

Zagrebačko kazalište mladih (ZKM), Hrvatska
Erlend Lu
"Mirni dani u Miksing Partu"
režija: Boris Liješević

08. jul 2014.
21 čas

Teatar "Maska", Bukurešt, Rumunija
tekst i režija: Mihai Malaimare
"Park"

09. jul 2014.
21 čas

Narodno pozorište/Narodno kazalište/
Népszínház Subotica
Borisav Stanković
"Koštana"
režija: Andraš Urban



Subota, 5. jul u 21 čas, Čortanovci – Vila Stanković

FRIDRIH ŠILER – NEBOJŠA ROMČEVIĆ

SPLETKA I LJUBAV

Narodno pozorište Užice

Režija: Nemanja Ranković
Scenografija: Marijana Zorzić Petrović
Kostimografija: Snežana Kovačević
Koreografija: Ferid Karajica
Muzika: Miroljub Arandelović Rasinski
Scenski pokret: Ferid Karajica
Dramaturg: Nebojša Romčević
Dizajn zvuka: Nikola Pejović

IGRAJU:

Miler, gradski muzikant: MOMČILO MURIĆ
Gospođa Miler, njegova žena: BILJANA ZDRAVKOVIĆ
Luiza, njegova kćerka: IVANA PAVIĆEVIĆ LAZIĆ
Predsednik Von Valter: SLOBODAN LJUBIČIĆ
Ferdinand, njegov sin: BRANISLAV LJUBIČIĆ
Vurm, predsednikov lični sekretar: VAHIDIN PRELIĆ
Maršal dvora von Kalb: NEMANJA HADŽI JOVANOVIĆ
Lejdi Milford, kneževa metresa: ANDRIJANA SIMOVIĆ
Sofi, sobarica lejdi Milford: BILJANA PROKIĆ
Sobar, Policajac: IGOR BOROJEVIĆ

Premijera: 8. oktobar 2013.



O PREDSTAVI

Komad je napisan kao kritika plemstva i njegovih mahinacija, ali je, istovremeno, i odraz tipičnih ljudskih osećanja i ponašanja (ljubav, moć, dužnost)... Upravo taj segment o ljudskim osećanjima i racionalnom principu spoznaje, inspirisali su me da se uhvatim u "koštac" sa Šilerovim komadom. Kako moju pozorišnu pažnju privlače teme o porodici i emotivnoj strukturi porodičnih odnosa, akcenat u komadu je na nemogućoj ljubavi dvoje mladih koji, po ko zna koji put u svetskoj literaturi, bivaju kolateralna šteta "velikih odluka".

Pokušavajući da priču o ljubavi stavim u prvi plan, uprkos snažnom političkom kontekstu koji razmatra beskompromisnu borbu za vlast, želeo sam da se prisetimo snažnih romantičarskih osećanja jer, iz današnje perspektive, na tako snažne emocije skloni smo da reagujemo nipo-
daštavanjem, zavaravajući sebe da postoji nešto važnije od ljubavi.

Nemanja RANKOVIĆ

POZORIŠTE

Pozorišni život u Užicu datira od 1856. godine, kada je osnovano Teatralno društvo kao programska aktivnost tadašnjeg Čitališta (prve biblioteke u gradu, osnovane te iste, 1856. godine). Teatralno društvo je bilo smešteno u Kaljevića kući (ugledni predsednik Okružnog suda i trgovac). Užički Teatar osnovao je Stojadin Obradović, upravitelj Čitališta (svedoči njegovo pismo knezu Milošu Obrenoviću iz 1859. godine). Prva pozorišna predstava u Užicu izvedena je 15. februara 1862. godine. Bio je to komad *Boj na Čačku 1815*. Iste godine prikazani su komadi *Smrt Stevana Dečanskog* i *Ajduci*. Godine 1866. malobrojna građanska publika gledala je predstavu *Hajduk Veljko*.

Novinski članak sačuvan iz perioda prve premijere svedoči o interesovanju Užičana za pozorišni prikaz: "Najodličniji cvet našeg građanstva beše sa najvećom ljubavlju na ovom predstavljanju i soba za sedenje je dupke puna... Osim 100 duša što beše u sobi i na mestima što se mogaše videti, još se toliko povratilo, jer nije bilo mesta za njih". Nakon ovih prvih izvođenja, pozorišni život u gradu je imao dužu pauzu, sve dok predratne 1913/14. godine đачka pozorišna grupa Gimnazije, pod rukovodstvom profesora Dejana Malenkovića kao njenog osnivača, nije izvela više komada. U međuratnom periodu gradska publika je, izgleda, više pokazivala sklonosti ka filmskoj umetnosti, jer nastaje novo zatišje u pozorišnim prikazima.

Tek sa prvim danima Užičke republike, 1941. godine, umetnička partizanska četa izvodi domaće i sovjetske pisce: *Mati*, *Knez Ivo od Šemberije*, nekoliko Nušićevih komada, *Kako se kalio čelik*, *Početak bune protiv dahija*... Glavne uloge igrali su Milutin Čolić, Alija Nedić, Filip Marjanović, Milenko Đurić, Časlav Jehlička. Pored Kaljevića kuće, u kojoj je tradicija bila nastavljena, predstave su bile izvođene i u Sokolskom domu (Sokolani) i Filkim bioskopu.

PISAC



Fridrih Šiler (1759-1805), nemački književnik i teoretičar umetnosti. Učio medicinu u vojnoj akademiji, služio kao pukovski lekar. Godine 1781. objavio prvu dramu, *Razbojnici*, koja je svojim jezikom i revolucionarnim nabojem široko odjeknula. Otad počinju njegova lutanja, ali i naponi da što više nauči; boravio je u više gradova, našao se u Vajmaru, potom u Jeni, gde predaje istoriju na univerzitetu. Još u mladosti prihvatio je koncepciju sveta kao poprištu neprestane borbe suprotnosti, između dobra i zla, strasne volje i dužnosti, individualnih težnji i društvenih stega, što je oprečno čovekovoj prirodi. Slobodu je smatrao autentičnom čovekovom težnjom, te se opredeljivao za borbu protiv svake tiranije, što je i tema njegovih drama *Razbojnici*, *Don Karlos* i *Vilhelm Tel*. Prvi teorijski rad o pozorišnoj umetnosti, *O savremenom nemačkom pozorištu*, u duhu prosvetiteljskih tradicija, ističe značaj teatra koje gledaocima razotkriva različite vidove čovekovog stradanja, ali ih i nagrađuje sticanjem hrabrosti i iskustva.

ADAPTACIJA

Nebojša Romčević je diplomirao 1989. na Katedri dramaturgije, magistrirao 1994. godine na Fakultetu dramskih umetnosti teatrologiju, a doktorirao 2001. godine takođe na FDU.

Redovni profesor je od 2012. godine.

Dobitnik je Sterijine nagrade za teatrologiju, kao i dva puta dobitnik Sterijine nagrade za dramski tekst.

Dobitnik je i Nagrada za najbolji scenario u Novom Sadu, Monpeljeu i Lucernu.

Komadi su mu prevedeni na engleski, francuski, nemački, ruski, španski, bugarski, poljski, slovački, ukrajinski, katalonski, slovenački...

Učesnik je velikog broja simpozijuma, konferencija i teatroloških skupova u Francuskoj, Španiji, Ukrajini, Engleskoj, Švajcarskoj, itd.

UMETNIČKI RAD U POZORIŠTU:

Sile u vazduhu, Dramski teatar Skopje; *Zimski dvorac*, Pozorište na Terazijama; *Grobljanska*, Zvezdara teatar; *Laki komad*, Zvezdara teatar; *Terra incognita* (Njujork, priča sa istočne strane), Narodno pozorište Kruševac; *Prokleti Kovalski*, Atelje 212; *Princ, arkadna avantura*, Pozorište Boško Buha; *Karolina Nojber*, Budva grad-teatar; *Krivica*, Zvezdara teatar; *Paradox*, Teatar T; *Brod ljubavi*, Zvezdara teatar; *Ogovaranje*, Budva grad-teatar; *Miris kiše na Balkanu* (dramatizacija romana Gordane Kuić), Madlenijanum; *Ne znam šta je pitanje, ali seks je odgovor*, Pozorište Boško Buha; *P.R.D.K.* Vuk Karadžić

REDITELJ

Nemanja Ranković je rođen 1979. godine u Užicu. Diplomirao je na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, u klasi Vide Ognjenović. Završetkom postdiplomskih studija stiče zvanje magistra na interdisciplinarnim studijama Univerziteta umetnosti u Beogradu, kod mentora Ognjenke Miličević. Nakon toga, postaje najmlađi umetnički direktor u Srbiji i tu dužnost obavlja u Narodnom pozorištu u Užicu. Započinje proces inovacija, koji podrazumeva novi izraz, nove discipline i pristupe u pozorišnom radu. Posle dugih godina kulturne izolacije, ostvaruje kontakte i saradnju sa međunarodnim institucijama, s ciljem da unapredi ulogu pozorišta kao ustanove u odnosu prema gradu, nacionalnoj sceni i svetu. Upravo s užičkim ansamblom, 2007. godine, učestvuje na Pozorišnom bijenalu u Veneciji, a iste godine na Festivalu profesionalnih pozorišta Srbije *Joakim Vujić*, za predstavu *Umetnost i dokolica* nagrađen je za najbolju režiju. Kao stipendista *Gete instituta*, 2010. godine, bio je na studijskom boravku u Hamburgu. Učesnik je programa o menadžmentu u pozorištu *Otvoreni svet*, koji su finansirali Kongres i Vlada SAD i tim povodom boravio je u SAD, 2012. godine.

Predstave:

Umetnost i dokolica, Narodno pozorište Užice; *Metak za sve*, HKD Teatar Rijeka; *Ines de Kastro*, Narodno pozorište Užice; *Dugonja, Trbonja i Vidonja*, Narodno pozorište Užice; *Trnova Ružica*, Narodno pozorište Užice



Premijera „Spletka i ljubav“ oduševila užičku publiku

... Tema komada, koja se samo po scenografskim, kostimografskim i muzičkim izrazima može smestiti u neko prepoznatljivo vreme i mesto, je večita tema od kad postoji ljudski rod, ljubav, vlast, osećaj dužnosti. Dvoje mladih iz različitih društvenih slojeva, zaljubljeni jedno u drugo, sigurni u snagu ljubavi, sigurni su i da mogu uz pomoć te svoje snage da pobede sve. Luiza iz porodice muzikanta, i Ferdinand, predsednikov sin ne priznaju da postoje prepreke. Prepreke vidi Luizin otac, gospodin Miler koji upozorava da nije dostojno predsednikovog sina da ima njegovu ćerku za ženu, ali je isto tako i nedostojno da njegova ćerka bude ljubavnica predsednikovog sina. Gospođa Miler, majka, je svesna razlika, ali ona veruje u njihovu ljubav i prelazi preko društvenih ograničenja. Sitna, užurbana, brbljiva, sigurna je da te prepreke nisu toliko strašne. Predsednik, naravno kao i svaka politička figura, u prvi plan stavlja položaj, karijeru, čak i po cenu toga da natera svog sina da se oženi kneževom ljubavnicom ne bi li učvrstio svoj položaj. U tkanju intriga, planova, laži i prevara uključeni su i ljudi koji su tu negde, stalno blizu vlasti i ljudi na položajima i kojima je svaki moral koji dovodi do opstanka na tom položaju prihvatljiv i opravdan. Ono što ponavlja Sofi, sobarica leđi Milford, kneževu ljubavnice „A šta će biti sa mnom?“, tiče se i ostalih uključenih kao pioni spletke da se ljubav između dvoje mladih spreči i onemogući, maršala dvora Vurma - predsednikovog ličnog sekretara, sve koji imaju neke svoje stališke ili lične interese i koji po logici priče gube svoje statute ako se ta nemoguća ljubav i ostvari. Ferdinand, uključen u zamku dužnosti i odanosti prema ocu, prvi pravi odstupnicu od ljubavi, prihvatajući očevu nameru da se oženi kneževom ljubavnicom, ali, siguran u svoju ljubav odustaje od toga, preteći da će obelodaniti prevare svog oca o načinu na koji je došao na vlast. Luiza, sigurna u razvoj događaja, ubeđuje ga u ljubav i odanost ali i naglašava da je i sama dužnik porodici, svojim roditeljima i da iznad porodice postoji neko viši a to su interesi vlasti. Kraj, koliko i očekivan, toliko i iznenađujući. Svesni nemogućnosti da ispune svoju želju, mladi, prvo Ferdinand daje Luizi otrov, jer se zaklela da će na samrti reći istinu o spletki čija je žrtva i učesnik bila ne bi li spasila roditelje iz zatvora, a zatim i sam Ferdinand ispija do kraja čašu s otrovom. Predsednika ubijaju, nezadovoljni životom i materijalnim položajem, demonstranti, radnici. Preživljavaju i na kraju pobeđuju sve, pioni, sitni likovi, nebitni u ljubavi a potrebni vlasti, učesnici spletke koji su i sami napravili sopstvenu igru ne bi li ostali tu gde jesu, negde blizu položaju i koristi...

Milunka Nikolić



Ponedjeljak, 7. jul u 21 čas, Čortanovci – Vila Stanković

ERLEND LU

MIRNI DANI U MIKSING PARTU

Zagrebačko kazalište mladih (Hrvatska)

Režija: Boris Liješević
Adaptacija: Jelena Kovačić i Boris Liješević
Dramaturgija: Jelena Kovačić
Scenografija: Branko Hojnik
Kostimografija: Doris Kristić
Kompozitor: Aleksandar Kostić
Jezička obrada: Živana Morić
Scenski pokret: Snježana Abramović Milković
Dizajn svetla: Aleksandar Čavlek
Jezička savetnica: Đurđa Škavić

IGRAJU:

Nina Telemann: KATARINA BISTROVIĆ-DARVAŠ
Bror Telemann: ZORAN ČUBRILO
Heidi Telemann: HRVOJKA BEGOVIĆ
Berthold Telemann: VEDRAN ŽIVOLIĆ
Angela Bader / Lekar: MARICA VIDUŠIĆ
Helmut Bader / Lekar: MILIVOJ BEADER
Nigella Lawson: URŠA RAUKAR
Charles Saatchi: DAMIR ŠABAN
Sarah Kane: SUZANA NIKOLIĆ
Ninina četkica za zube / Jedan mali pas: NADEŽDA PERIŠIĆ - RADOVIĆ
Telemannov polni organ: DANIJEL LJUBOJA
Lisa / Kate Bush: DORA POLIĆ VITEZ
Lisin muž / Domar / Batler / Policajac: PETAR LEVENTIĆ
Jelena: LUCIJA ŠERBEDŽIJA
Ludwig II Bavarski: EDVIN LIVERIĆ

Premijera: 21. decembar 2013.



O PREDSTAVI

Mirni dani u Miksing Partu je komedija koja prati događanja u norveškoj porodici za vreme letnjih praznika u Bavarskoj. U središtu pažnje je neostvareni dramski pisac koji u krugu svoje porodice svakodnevno „živi dramu koju ne može preneti na scenu“ kao i njegov turbulentan i lako prepoznatljiv bračni život na rubu apsurdnog i grotesknog. Glavni junak proživljava tipičnu krizu srednjih godina kad se nužno svode životni računi – pobeđe i porazi – poentirani razmišljanjima o neostvarenim snovima na profesionalnom i intimnom planu. Tako je on opsednut emisijom o kuvanju i njenom zgodnom voditeljkom te mnogim stvarnim likovima iz pozorišnog i muzičkog života s kojima vodi izmaštane razgovore. Predstava je, kao i roman, obojena cinizmom i jasno izrečenom porukom da je žaljenje za propuštenim prilikama često opravdano i da naša stremljenja i želje mogu imati i nerealne osnove.

Osim toga, *Mirni dani u Miksing Partu* na zabavan i intrigantan način preispituje stereotipe koje pojedini evropski narodi imaju jedni prema drugima te nudi pokušaje razrešenja takvih predrasuda. Predstavu po predlošku najčitanijeg norveškog pisca režira jedan od najpoznatijih srpskih režisera srednje generacije koji je veliki uspeh postigao višestruko nagrađivanom predstavom *Elijahova stolica* Igora Štiksa. Ta predstava je u izvođenju Jugoslovenskog dramskog pozorišta gostovala u okviru ciklusa Europsko kazalište u Zagrebačkom kazalištu mladih.

POZORIŠTE

Zagrebačko kazalište mladih u gotovo šezdeset godina postojanja, već je poodavno duboko i nezaobilazno uraslo u istoriju hrvatskog glumišta. U tom zavidnom razdoblju ono je prošlo različite umetničke i organizacione promene, menjalo nazive i lokacije, ali uvek je ostalo scensko središte u kojem su se okupljali mladi naraštaji, ali i publika sklonim smelim scenskim istraživanjima te onom teatru koje je spremno prekoračiti ustaljene granice. Predstave *Knjiga o džungli*, *Magic & Loss*, *Odisej i sin*, *Zastave*, *Tri sestre*, *Hamper*, *Kamov smrtopis*... obeležile su protekle decenije ovog pozorišta u kojem su režirali, među ostalima, Vito Taufer, Janusz Kica, Paolo Mađeli, Eduard Miler, Branko Brezovec... ZKM je danas teatar u svim projektima oslonjen na autorski pristup na svim nivoima realizacije te daje sebi mogućnost istraživanja, oblikovanja i izražavanja ideja angažovanih u konkretnoj društvenoj, građanskoj i političkoj stvarnosti. To je teatar otvoren prema različitim estetskim pristupima sa ciljem da progovori o onim dramama koje se događaju na ovim prostorima i u ovom vremenu. Pokrenuo je 2006. ciklus Europsko kazalište u Zagrebačkom kazalištu mladih, koji predstavlja najzanimljivija evropska i svetska ostvarenja – na primer, predstave Teatra Metastasio iz Prata, Space Productiona iz Sarajeva, Slovenskog narodnog gledališča iz Nove Gorice te Seinendan Teatra iz Tokija, a od iste godine je i organizator Festivala svjetskog kazališta.

PISAC

Erlend Lu je rođen 1969. godine u Norveškoj. Pravio je kratke filmove i muzičke spotove, radio je u pozorištu, na psihijatrijskoj klinici, kao književni kritičar, učitelj i prevodilac poezije.

Objavio je romane: *Prohujalo sa ženom* (1993), *Naivan. Super.* (1996), *L* (1999), *Činjenice o Finskoj* (2001), *Dopler* (2004), *Volvo Kamioni* (2005), *Mulej* (2007), *Mirni dani u Miksing Partu* (2010), *Fvonk* (2011), kao i četiri knjige za decu koje je ilustrovao Kim Hiorti. Po njegovom scenariju 2000. godine snimljen je film *Detektor*. Za kratko vreme postao je kultni norveški pisac, a knjige su mu prevedene na više od dvadeset svetskih jezika.

Dobitnik je više nagrada, među kojima su najvažnije: Nagrada Ministarstva kulture Norveške za dečju slikovnicu *Veliki crveni pas*, 1996. godine; Nagrada kritike za dečji roman *Kurte quo vadis?*, 1998; Nagrada knjižara za roman *L*, 1999; U Strazburu je 2006. godine dobio Evropsku nagradu mladih čitalaca (*Prix européen des jeunes lecteurs*) za roman *Naivan. Super.*





REDITELJ

Boris Liješević je rođen u Beogradu 1976. Diplomirao na Akademiji umetnosti u Novom Sadu (2004), gde radi kao asistent na Katedri za intermedijalnu režiju.

U rediteljskom opusu Liješević režira strane autore različitih generacija (Šekspir, Džon Ozbourn, Nikolaj Jevrejinov, Kristofer Fraj, Dejvid Harover, Luc Hibner, Jurij Poljakov, Igor Štiks, Karlo Goldoni) te domaće autore, sem izuzetaka (Nušić), uglavnom mlađe generacije: Fedor Šili, Milena Bogavac, Dušan Spasojević, Miloš Jakovljević.

Projektom *Čekaonica*, Boris Liješević i Branko Dimitrijević u Srbiju iz Nemačke "uvoze" *verbatim dramu*, kao bazu za *verbatim* pozorište. Reč je o obliku dokumentarnog dramskog teksta koji je nastao adaptacijom niza razgovora autora s realnim ljudima, koji otkrivaju svoja stvarna, autentična iskustva. Ovaj vid pozorišta, uz Jelenu Kislovski Liješević i Fedora Šilija, nastavlja se i u *Plodnim danima*.

Na Sterijinom pozorju Boris Liješević za autorski projekat *Čekaonica* 2010. dobija Specijalnu Sterijinu nagradu. Takođe, dobitnik je Sterijine nagrade za režiju predstave Fedora Šilija *Čarobnjak*, Narodno pozorište Sombor, 2013. godine.

Nagrade: "Ardalion" za istraživački rad, 2010; Godišnja nagrada Ateljea 212 za režiju, 2010; *Projekcija* - nagrada za najbolju predstavu na Festivalu monodrama i malih scena u Istočnom Sarajevu, 2010; Nagrada "Ljubomir Muci Draškić" za režiju, 2011; najbolja predstava na festivalu "Teatar u jednom dejstvu" Mladenovac, 2011; *Elijahova stolica* - Godišnja nagrada Jugoslovenskog dramskog pozorišta, 2011; Nagrada "Ljubomir Muci Draškić" za režiju, 2011; Gran pri "Mira Trailović", 45. Bitef, 2011; *Greta str. 89* - najbolja predstava na Festivalu glumca u Nikšiću, 2010. i na Festivalu monodrama i malih scena u Istočnom Sarajevu, 2011; *Povodom Galeba* - najbolja predstava i nagrada za režiju, Festival "Vršacka jesen", 2011; Specijalna nagrada za ukupan autorski rad, 62. festival vođovanskih pozorišta, Kikinda, 2012.

Mirni dani u Mixing Partu

Izvorni tekst norveškog pisca ne nudi mnogo dramskih likova, a *Mirni dani u Mixing Partu* okupili su velik glumački ansambl te na sceni opredmetili i likove poput četkice za zube, muškog spolnog organa, psića,... Uz bračni par Telemann, jedan od glavnih likova u predstavi je i svjetska zvijezda televizijskog kulinartstva Nigella Lawson u živom i seksipilnom izvođenju Urše Raukar. Iako predmet maštanja, ona je uvjerljivija i živopisnija od glavnog junaka, pa se i na taj način problematizira granica između fikcije u životu protagonista. Sarah Kane se također pojavljuje kad sugovornik, ali i stvaralački autoritet u životu Brora Telemanna. Kao i mnogi drugi, stvarni i izmaštani dramski likovi. Sve te žive, atraktivne, dinamične scene junakove fantazije oda su mašti i kreativnosti, ali bračni život, mučan i težak ne samo supružnicima, nego i gledateljima, eksplicitna je opomena da između ta dva svijeta treba postojati ravnoteža. (...)

Mirni dani u Mixing Partu neuobičajena su predstava. Redateljski smjela, glumački vrlo kvalitetna i usklađena. Iako ne prekoračuje četvrti zid, brojni brehtovski postupci osvježuju gledatelje, a neprekidno promišljanje kazališta i konačan zaključak glavnog junaka, dramaturga da je njegova supruga kazalište, daju svijetlu poruku i nadu u konačnici ove mješavine humora, cinizma i tragike. Ono za čim žudimo i patimo, vrlo često nam je na dohvat ruke.

Olivera Radović





Utorak, 8. jul u 21 čas, Čortanovci – Vila Stanković

MIHAI MĂLAIMARE / MIHAI MALAIMARE

PARK

Teatar "Maska" Bukurešt (Rumunija)

Reditelj: Mihai Mălaimare / Mihai Malaimare
Scenografija: Sanda Mitache / Sanda Mitake
Muzika: Gabriel Bassarabescu / Gabriel Basarabescu
Koreograf: Mirela Siminiceanu / Mirela Siminićanu

IGRAJU:

Gospodin Mitika, igrač šaha: Sorin Dinculescu / Sorin Dinulesku
Gospodin Kostika, igrač šaha: Cosmin Crețu / Kosmin Krecu
Barbu Štirbei, Rumunski princ: Bogdan Angelescu / Bogdan Anđelesku
Vilhelm Majer, Baštovan Carskog dvora u Beču: Mihai Mălaimare / Mihai Malaimare
Gradonačelnik Bukurešta: Răzvan Teodorescu / Razvan Teodoresku
Konjički kapetan: George Pupăză / Đorđe Pupaza
Žena rumunskog princa: Ana Maria Ioniță / Ana Maria Ionica
Dirigent: Alexandru Floroiu / Aleksandru Floroiu; Andrei Drăgulescu / Andrei Dragulesku
Tubistkinja: Anamaria Pîslaru / Anamaria Pslaru
Ciganka sa cvećem: Haricleea Bădescu / Hariklea Badesku
Gospodin: Nicolae Pungă / Nikolae Punga
Gospođa: Dora Iftode / Dora Iftode
Sobarica: Alina Crăiță / Alina Kraica
Vojnik: Eugen Fetescu / Euđen Fetesku
Srednjoškolac sa naočarima: Cristian Neacșu / Kristian Neakšu
Visoki srednjoškolac: Madalin Mladinovici / Madalin Mladinović
Srednjoškolka sa pletenicama: Emilia Manea / Emilia Manea
Zavarivač: Maximillian Nugnes / Maksmilian Nugnes
Kranista: Aurel Sandu / Aurel Sandu
Tekstilna radnica: Ioana Rufu / Ioana Rufu
Vozač: Oana Dragnea / Oana Dragnea
Statua: Laura Dumitrașcu Duică / Laura Dumitrašku Duika
Fotograf iz parka: Robert Poiană / Robert Poiana
Dete: Teodor Dinculescu / Teodor Dinulesku
Dete: Filip Pamacai / Filip Pamakai

O PREDSTAVI

Predstava je rađena po scenariju Mihaja Malaimarea.

1779. godine Aleksandru Ipsilanti je naredio izgradnju dve česme u Bukureštu, sa ciljem razvoja grada koji do tada nije imao javne česme. Jedna od njih je izgrađena na lokaciji budućeg parka, pored rezidencije Dumitru Siulgi-paše, visokog zvaničnika odgovornog za sve česme i fontane u gradu.

1852. godine, dok su parkovi još bili u fazi radova, postavljeno je 100 hrastovih klupa koje su bile dužine oko 2 metara i imale su naslon.

Još dve godine će proći pre nego što je princ Barbu Štirbei otvorio park Cișmigiu.

Park su posećivali ljudi obučeni po modi iz tog vremena koji su dolazili da slušaju lirske pesme Antona Pana ili da uživaju u Bečkim valcerima.

1854, 1920, 1940, 1960, 1989 i 2013. su godine koje obeležavaju istoriju ovog parka, sa smislom za humor koji je tipičan za naše predstave. Predstava govori o parku, o gradu, o narodu, o zemlji.





Na kraju šetališta, neko praktičan i sa osećajem za komično, instalirao je kameru. Skoro pre jednog veka. I kamera je uredno beležila sva dešavanja u proteklom veku.

Park nije ništa drugo nego proteklo vreme, prikaz svega što se tamo dešavalo. A, ako se pitate šta je to moglo biti tako uzbudljivo, mi imamo naše mišljenje o tome: nijedan pisac ne može da piše priče koje su zamršenije od samog života!

Kada smo počeli da radimo ovu predstavu bili smo pod utiskom da je naš park Cişmigiui. Onda smo shvatili da to može biti bilo koji park u Bukureštu, ili bilo gde drugde u Rumuniji. Sada, kada je podignuta zavesa, mi znamo da je ova predstava u stvari, o nama, o rumunskom životu i promenama do kojih je došlo u proteklih sto godina.

Park je lucidan pogled na prohujali vek rumunske istorije koji spaja komično i tragično u istoj meri da kada se se smejemo osećamo ukus soli u našim suzama. Jer to je ono što su Rumuni voleli. Posle svega, oni su ironično izvan bilo kakvog ograničenja, kao delikatan imaginarni poljubac. Ali razlike između nas izlaze na videlo posebno u uslovima tiranije. Tek pred tiranijom smeh postaje groteska, a plakanje – naš spas.

Park je ništa drugo nego ogledalo. Na žalost, ili možda na sreću, to nije lažno ogledalo!

Od tog trenutka, emotivna priča počinje da se odvija stazama parka: priče ljubavi, misterija, elegancija, vrlina i poroka.

POZORIŠTE

“Maska” teatar iz Bukurešta, Rumunija, osnovan je odlukom Vlade 24. maja 1990. godine. Opisuje se kao teatar pokreta, pantomime i telesnog izraza, kao jedino pozorište ove vrste u Rumuniji. Mladu trupu profesionalnih glumaca pozorišta “Maska” vodi glumac i reditelj Mihai Malaimare.

Od svog osnivanja, Teatar “Maska” se razvijao u dva pravca:

- ulični teatar (sa predstavama različitog glumačkog izraza, klovnovi, komedija del’arte, srednjovekovni teatar, velike marionete, žive statue, itd) koji uključuje glumce različitih veština i talenata: žongliranje, muziciranje na raznim instrumentima, ples, pantomima, žive statue, rukovanje velikim marionetama (visine preko 2 metra), pevanje, akrobacije, itd;

- predstave u zatvorenom prostoru sa razrađenim scenarijima, inspirisane delima pisaca svetske književnosti (Gogolja, Markesa, Brjusova, Borhesa) koji su stilski bili blisko povezani sa teatrom plesa, sa vrlo malo ili bez dijaloga, gde je glumac, kao centralna tačka predstave, bio jedinstveni čuvar tajni pozorišta.



AUTOR

Mihai Malaimare je glumac, direktor, menadžer i osnivač Teatra "Maska" iz Bukurešta. Rođen je u Botosani, 27. avgusta 1950. godine. Zajedno sa svojom sestrom Mihaelom pohađao je muzičku školu i visoku AT školu. 1969. godine dolazi u Bukurešt i upisuje Institut za pozorišnu i filmsku umetnost. Studirao je i pantomimu na "Jacques Lecoq" pozorišnoj školi u Parizu.

1990. godine osnovao je svoje pozorište "Maska", čiji je upravnik i danas.

Debitovao je na velikom ekranu 1976. godine, u *Doktoru bez dozvole*. Nakon toga, igrao je u *Milijarderu Marinu*, *Redu pacova*...

Doktorirao je na temu *Istorija pozorišta*. Bio je profesor na Institutu za pozorište, odsek glume, tokom 1984-1989. Predavao je glumu na Univerzitetu za ekologiju. Takođe, pozvan je da predaje pantomimu na Pigmalion školi pozorišta u Beču.

Autor je knjiga: *Pozorište u Vastlandu*, *Maska u uličnom teatru*, *Komedija del arte*, *Maska i živa statua*.

Trenutno je profesor na Hiperion Univerzitetu, Fakulteta za pozorište, na odseku glume.

Bio je predsednik Odbora za kulturu u Predstavničkom domu (2000-2004) i predsednik skupštinskog Odbora za UNESCO (2008).

Od 13. decembra 2002. nosilac je titule Reda viteza, „za posvećenost i doprinos razvoju pozorišne umetnosti u Rumuniji“.





Sreda, 9. jul u 21 čas, Čortanovci – Vila Stanković

BORISAV STANKOVIĆ

KOŠTANA

Narodno pozorište/Narodno kazalište/Népszínház Subotica

Režija: Andraš Urban
Kompozitorka: Irena Popović Dragović
Scenografija: Marija Kalabić
Kostimografija: Marina Sremac
Lektorka: Nataša Ilić
Asistentkinja reditelja : Jelena Mihajlović

Autori tekstova pesama:
Stanislav Vinaver
Stevan Vladislav Kaćanski
Milorad Petrović- Seljančica
Nataša Ilić
Jovan Đorđević
Nepoznati narodni autori

ULOGE:

Koštana: EMINA ELOR
Grkljan: MARKO MAKIVIĆ
Salče: SNEŽANA JAKŠIĆ
Hadži-Toma: LJUBIŠA RISTOVIĆ
Kata: SUZANA VUKOVIĆ
Stojan: SRĐAN SEKULIĆ
Stana: JELENA MIHAJLOVIĆ
Mitka: BRANKO LUKAČ
Arsa: VLADIMIR GRBIĆ
Magda: KRISTINA JAKOVLJEVIĆ
Pandur: ZORAN BUČEVAC
Muzičari: GEZA KUČERA, BALŠA PEŠIKAN, MAČAŠ LAKATOŠ



O PREDSTAVI

Sa svim velikim delima koja pripadaju nacionalnoj tradiciji, javlja se uvek isti problem. Imate, recimo, sjajnog pisca kao što je Bora Stanković, na primer, koji nije za džabe postao veliki pisac, već zato što je dobro pisao i saopštavao određenu istinu. Mene zanima da aktueliziram njegovu osnovnu ideju, a ne ono što je naslaga oko nje. Mislim da sam, u *Koštani*, recimo, veoma poštovao tu osnovnu autorovu ideju, što su neki ljudi doživeli kao kritiku srpskog društva. (...)

Naravno, uvek ima onih koji nešto očekuju, pa ako to ne dobiju, oni su ljuti ako se njihove predrasude pokažu netačnima, dolazi do agresivne reakcije koja svedoči o netoleranciji i netrpeljivosti u jednom društvu. I ako govorimo o *Koštani*, nemojte mi reći da je to komad o žalu za mladošću kombinovan sa lepim pesmama? Nije *Koštana*, kao ni druga velika srpska dela, samo stvar mentaliteta, jer da je tako onda bi to bili komadi lokalnih vrednosti. A ja ih, zbog njihovog značaja i vrednosti, smatram univerzalnim.

Andraš Urban

POZORIŠTE

U jesen 1945. zgrada subotičkog pozorišta postaje stalna kuća profesionalnim ansamblima. Nakon više od devet decenija grad dobija stalni ansambl i svoje pozorište. Godine 1945. doneta je odluka o osnivanju dva ansambla: Hrvatskog narodnog kazališta i Mađarskog narodnog pozorišta. To je ozvaničeno 28. oktobra 1945. predstavom *Matija Gubec* Mirka Bogovića, režija Branko Špoljar, a novoosnovano Mađarsko pozorište 29. oktobra 1945. izvodi prvu premijeru, *Ples veštica* Bele Balaža, režija Laslo Pataki. Dana 1. januara 1951. spajaju se dva ansambla čineći jedinstvenu kuću, Narodno pozorište-Népszínház.

U jesen 1952. muzička grana pozorišta prerasta u Operu koja se ugasila krajem sezone 1953/54. Ovaj period poznat je u istoriji pozorišta kao „zlatan period“. Subotica ima tri scene, a u leto 1952. pozorište dobija rotacionu scenu. Jedna od scena je i Letnja pozornica na Paliću. Subotica postaje festivalski grad.

Godine 1985. u pozorište dolazi Ljubiša Ristić. Tokom deset godina Ristić i Nada Kokotović okupljaju veliku grupu reditelja i glumaca iz mnogih jugoslovenskih centara. Ukinute su drame i formiran je dinstven umetnički ansambl s konceptom nekonvencionalnog pozorišnog izraza.

Narodno pozorište-Népszínház 1995. ponovo je tradicionalno organizovano. Godine 1997. počinje proces razrešenja sudbine zgrade. Raspisan je konkurs za idejni projekat, ali je zbog bombardovanja čitav proces usporen. Od marta do oktobra 2002. ansamblima nemaju svoj prostor, već igraju na gostujućim scenama. Oktobra 2002. otvara se sezona na matičnoj sceni. Obe drame subotičkog teatra do izgradnje nove zgrade igraće na sceni „Jadran“.

PISAC

Borisav Stanković (Vranje, 1876–Beograd, 1927), pripovedač, romansijer, dramatičar.

U srpsku prozu uneo je nova, moderna obeležja i viziju jednog sveta u njegovim tragičnim prelomnim procesima i preobražajnim mučninama. Kroz sočivo u kome se prelamaju život i sudbina jedne varoši, zaslepljujuće sijaju i zraci istorijskih boja vremena i sredine.

Njegovo Vranje je fokus parabolične putanje na kojoj se dešavaju i odslikavaju duboki društveni, ekonomski, moralni potresi, s mnoštvom pojedinačnih i porodičnih drama, koje su istovremeno neposredne posledice sudara poluorijentalnih formi života i novog duha društvenog modernizovanja, i simboli sutonskih dana jednog poretka. Srpska književnost je sa Stankovićem prvi put dobila višedimenzionalan lik žene: u *Nečistoj krvi* to je Sofka, u dramskom tekstu to je Koštana, u pripovetkama to su Cveta, Anica, Stana, Naca, Stojanka... Pripovedački, romansijerski i dramski tekstovi Stankovića obuhvataju tematsko prostranstvo širokog raspona: od galerije tragičnih ljubavnika i uništenih mladih života, preko himnički ponesenih, čarovitih, lirski neodoljivih nosilaca sjaja i dara lepote, do „božjih ljudi“, onih koji su na dnu društvene lestvice, totalno poraženi i totalno izlučeni iz oblika uljuđenog života, prosjaci, umobolnici, nesrećnici.

Dela: knjige pripovedaka: *Iz starog jevanđelja* (1899), *Stari dani* (1902), *Božji ljudi* (1902), *Pokojnikova žena* (1907), *Njegova Belka* (1921); drame: *Koštana* (1902), *Tašana* (1928), *Jovča* (1928); romani: *Nečista krv* (1910), *Gazda Mladen* (1927); memoari: *Pod okupacijom* (1929).

REDITELJ

Andraš Urban (Urbán András), diplomirao režiju na Akademiji umetnosti Novi Sad (2000. godine). U poslednjih desetak godina napravio je prevrat u vojvođanskom teatru i komotno se može reći da je utemeljivač nove vojvođanske pozorišne poetike i estetike u predstavama koje otvaraju pitanja, razotkrivaju tabue. Režirao je na scenama Subotice, Sente, Novog Sada, Niša, na mađarskom i srpskom, a u okruženju - na bugarskom, slovenačkom i rumunskom. Osnivač je internacionalnog pozorišnog festivala Desiré Central Station u Subotici. Od 2005. je direktor Mađarskog gradskog pozorišta "Deže Kostolanji" Subotica. *Krivina, Urbi et orbi, Dogs and drugs, Sardinija, Marat the Sade, Banović Strahinja, Ožalošćena porodica, Koštana, Neoplanta*, samo su neki od njegovih skorijih autorskih projekata. Nagrade (izbor): Prva nagrada Festivala malih i eksperimentalnih scena u Pančevu, Specijalna nagrada žirija Bitefa (*Vojcek, Hamlet*), nagrada Ministarstva kulture Mađarske za pozorišno stvaranje *Jászai Mari*, Sterijina nagrada Okruglog stola 2008 (*Urbi et orbi*), Nagrada festivala Infant za najbolju predstavu (*Brecht the Hardcore Machine*), Specijalna Sterijina nagrada za ukupan autorski projekat *Kišinjevska ruža* (2011), prvi dobitnik nagrade "Tradicija avangarde" Fonda "Vujica Rešin Tucić i Voja Despotov" (2013), Statueta "Joakim Vujić" (2014).





Koštanin krik protiv nepravdi

(...)Savremenost *Koštane* Narodnog pozorišta iz Subotice, stvarna je, esencijalna, dubinska. (...) Klasik Bore Stankovića, dramu sa pevanjem o tragičnosti ljubavi, bezgraničnosti strasti, slobodi i umetnosti, kao i o folkloru i patrijarhalnim običajima, reditelj Andraš Urban na scenu je istresao u izuzetno provokativnom obliku. U predstavi su beskompromisno izoštrani motivi diskriminacije, manipulacije religijom, bezobzirne seksualne eksploatacije ženskog tela. Igra je fizički ekspresivna, eksplozivna, uznemirujuća do srži.

Na sceni je upleteno izvođenje songova veoma izazovnog sadržaja, bez dlake na jeziku, sa kraćim dramskim scenama koje munjevito prikazuju fizičko i verbalno nasilje, zversko ponašanje nad ženama, uz pratnju i simboličku podršku tradicionalnih običaja. Urbanova pozornica je front, platforma užasa – Hadži-Toma (Ljubiša Ristović), Arsa (Vladimir Grbić), Mitke (Branko Lukač), Stojan (Srđan Sekulić), Pandur (Zoran Bučevac) izvide ples smrti, operu iz pakla, dok im Koštana (odlična Emina Elor) poji do poslednjeg daha, pokušavajući da nađe spas od te grupe krvoločnih, razjarenih kreatura.

Ana Tasić

Izdavač:

Udruženje građana "Novi tvrđava teatar"
Radnička 7
21000 Novi Sad

Odgovorni urednik:

Vida Ognjenović

Urednici:

Goran Ibrajter
Miroslav Radonjić

Dizajn korica:

Darko Vuković

Priprema za štampu:

Robert Jenei

Štampa:

Daniel print, Novi Sad

Tiraž:

400 primeraka

CIP